

Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen / Zeeland

Zeeuwse aanpak Vitale Regio's

Partijen:

1. De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, mevrouw M.C.G. Keijzer, hierna te noemen: VRO;
2. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de heer F. Rijkaart, hierna te noemen: BZK;
3. De Staatssecretaris Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de heer K.M. Becking, hierna te noemen: OCW.
4. De Staatssecretaris Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de heer J.N.J. Nobel, hierna te noemen: SZW;
5. de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw J.Z.C.M. Thielen, hierna te noemen: VWS.

Partijen genoemd onder 1 tot en met 5 ieder handelend in hun hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden hierna samen te noemen: het Rijk;

6. Gedeputeerde staten van de provincie Zeeland, namens deze: de heer Jo-Annes de Bat (gedeputeerde), hierna te noemen: Provincie Zeeland;
7. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Sluis, namens deze: mevrouw Marga Vermue (burgemeester), hierna te noemen: Gemeente Sluis;
8. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terneuzen, namens deze: de heer Erik van Merrienboer (burgemeester), hierna te noemen: Gemeente Terneuzen;
9. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hulst, namens deze: mevrouw Ilona Jense (burgemeester), hierna te noemen: Gemeente Hulst;
10. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Goes, namens deze: namens deze: de heer Cees van den Bos (burgemeester), hierna te noemen: Gemeente Goes;
11. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tholen, namens deze: mevrouw Marleen Sijbers (burgemeester), hierna te noemen: Gemeente Tholen;
12. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Schouwen-Duiveland, namens deze: de heer Jack van der Hoek (burgemeester), hierna te noemen: Gemeente Schouwen-Duiveland;
13. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Veere, namens deze: mevrouw Frederiek Schouwenaar (burgemeester), hierna te noemen: Gemeente Veere;

Partijen genoemd onder 6 tot en met 13 ieder handelend in hun hoedanigheid van bestuursorgaan, hierna samen te noemen: Gemeenten;

14. HZ University of Applied Sciences, namens deze: mevrouw Jacomine van Ravensbergen (interim voorzitter College van Bestuur): hierna te noemen: HZ;
15. Stichting Scalda, namens deze: de heer Hendrik-Jan van Arenthals (voorzitter College van Bestuur), hierna te noemen: Scalda;
16. Stichting ViaZorg als vertegenwoordiger van de Zeeuwse zorg- en welzijnsorganisaties, namens deze: mevrouw Jacqueline van den Hil (directeur/bestuurder) hierna te noemen ViaZorg.

Partijen genoemd onder 6 tot en met 16 hierna samen te noemen: de Regio;

Alle Partijen hierna allen tezamen te noemen: Partijen.

Partners:

- Zeeuwse Samenwerking Sociaal Domein (ZSSD);
- Zeeuwse Zorg Coalitie (ZZC);
- GGD Zeeland;
- CZ Zorgverzekeraar;
- ZorgSaam Zorggroep Zeeuws-Vlaanderen;
- SVRZ;

- Stichting Zorgloket Smerdiek;
- CIOS Zuidwest Nederland;
- Sterk Techniek Onderwijs Zeeland (STOZ);
- Delta Climate Center (DCC);
- Hoornbeeck College;
- Stichting Voortgezet Onderwijs Zeeuws-Vlaanderen;
- Stichting Elevantio;
- Stichting Esaldascholen;
- Stichting Kinderopvang Zeeuws-Vlaanderen.

Begripsbepaling:

In dit convenant wordt verstaan onder:

- *Regio Deal*: convenant dat door de minister van VRO, eventueel een andere minister/staatssecretaris en één of meer regionale Partijen is gesloten om de kwaliteit van leven, wonen en werken van inwoners en ondernemers in een regio te verbeteren;
- *Regio Envelop*: het bedrag van € 900 miljoen dat het kabinet Rutte IV beschikbaar heeft gesteld om in de periode van 2022 - 2025 nieuwe Regio Deals af te sluiten;
- *Regiokassier*: publieke regiopartner, zijnde een provincie, gemeente of openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen of een van de openbare lichamen Bonaire, Sint-Eustatius of Saba, die ten behoeve van de uitvoering van de Regio Deal de taak van kassier vervult of zal vervullen;
- *Regionale private financiering*: voor de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal beschikbaar gestelde financiële bijdragen of bijdragen in natura van een private regionale Partij;
- *Regionale publieke financiering*: voor de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal beschikbaar gestelde financiële bijdragen of bijdragen in natura van een publieke regionale Partij, niet zijnde een specifieke uitkering, opdracht of subsidie van het Rijk;
- *Specifieke uitkering ten behoeve van de uitvoeringsactiviteiten Regio Deals*: betreft de specifieke uitkering waarin de juridische- en financiële kaders en verplichtingen voor het toekennen van de rijksmiddelen uit de Regio Envelop aan een regiokassier door het Rijk staan;
- *Partner*: organisatie die betrokken is bij de Regio Deal, maar de Deal niet ondertekent en waarvoor geen specifieke actie in de Regio Deal kan staan;
- *Grijze druk*: geeft de verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder en het aantal personen van 20 tot 64 jaar weer. Dit cijfer laat de verhouding tussen de ouderen en de 'productieve leeftijdsgroep' zien;
- *Demografische druk*: geeft de verhouding aan tussen de som van het aantal personen van 0-19 jaar en 65 jaar of ouder en de personen in de zogenaamde 'productieve leeftijdsgroep' van 20-64 jaar. Het cijfer van de demografische druk geeft inzicht in de verhouding tussen het niet-werkende deel van de bevolking en het werkende deel van de bevolking;
- *Landelijk gebied (ruraal gebied)*: het gebied dat buiten de stedelijke kernen ligt, met een lage bevolkingsdichtheid en een beperkte aanwezigheid van voorzieningen, waar dorpen en kleine kernen de belangrijkste woon- en leefomgeving vormen en waar landbouw, natuur en landschap een bepalende rol spelen;
- *Spiraal van verschraling*: neerwaartse spiraal door een hardnekkige stapeling van elkaar versterkende achterstanden, leidend tot een verschraling van het voorzieningenniveau en de regionale ongelijkheid in gebieden buiten de economische kerngebieden van Nederland (term uit het onderzoeksrapport Elke Regio Telt van de gezamenlijke adviesraden Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (RLI), Raad voor Volkshuisvesting en Samenleving (RVS) en Raad voor Openbaar Bestuur (ROB) uit 2023);
- *Kleine kernen*: dorpen met minder van 5000 inwoners die in de krimp- of anticepeerregio's te maken hebben met druk op sociale samenhang en dalend voorzieningenniveau;
- *EPBD IV*: Europese Richtlijn voor het verbeteren van de energieprestatie van gebouwen. De afkorting EPBD staat voor Energy Performance of Buildings Directive;
- *Nul-tredenwoning*: een woning waarin alle basisfuncties zich op één verdieping bevinden en die zonder traplopen bereikbaar zijn;

- *Voorschool*: een vrij toegankelijke, integrale kindvoorziening waar 4 ochtenden per week voor- en vroegschoolse educatie wordt aangeboden aan alle kinderen van 2 t/m 4 jaar, bij voorkeur gekoppeld aan het onderwijs (vergelijkbaar met het onderwijsmodel in Vlaanderen).

Overwegingen

1. Rijk en Regio werken samen in Regio Deals aan complexe, regionale opgaven gericht op het vergroten van de kwaliteit van leven, wonen en werken in de Regio ('brede welvaart').
2. Regio Deals beogen de samenwerking tussen overheden, onderwijs, bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners in de regio en tussen Rijk en Regio te versterken.
3. Voor de Regio Deals zijn middelen beschikbaar uit de Regio Envelop, waarbij vertrekpunt is dat de Rijksbijdrage gepaard gaat met minimaal eenzelfde bijdrage aan regionale (publieke en/of private) financiering.
4. De Regio Deals onderscheiden zich van reguliere beleidsinstrumenten door hun integrale en gezamenlijke programmatische aanpak met lerend en adaptief karakter en met financiering van zowel Rijk als Regio.
5. De Regio Deals zijn bedoeld als een tijdelijke impuls voor regionale ontwikkeling met een duurzaam effect, waarbij geleerde lessen en structurele exploitatiekosten van lange termijn investeringen worden geborgd.
6. De middelen uit de Regio Envelop voor de Regio Deals zesde tranche worden door VRO beschikbaar gesteld als specifieke uitkering op grond van het Besluit specifieke uitkering Regio Deals vierde, vijfde en zesde tranche.
7. Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen / Zeeland wordt gesloten voor Zeeland met bijzondere aandacht voor het opstarten van het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) voor Zeeuws-Vlaanderen. De inzet betreft de onderstaande opgaven.

Opgaven

De kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving

1. De sociaal-maatschappelijke voorzieningen in de kleine kernen hebben het moeilijk. Door een teruglopend aantal gebruikers en vrijwilligers en door toenemende kosten dreigen lokale voorzieningen zoals (sport)verenigingen, dorpshuizen en basisscholen om te vallen en te verdwijnen. Juist deze voorzieningen zijn erg belangrijk voor de sociale cohesie en het verenigingsleven in een dorp, en voor het vestigingsklimaat van jonge gezinnen en werknemers in kleine kernen.
2. Het mantelzorgpotentieel in Zeeland daalt in de periode 2023-2040 van 7,4 naar 2,8; dit is meer dan een halvering. Ook landelijk is over dezelfde periode meer dan een halvering te zien. In Zeeland is echter nu al minder mantelzorgpotentieel (7,4) vergeleken met de rest van het land (10,1)¹.
3. De fysieke leefomgeving in krimpgebieden, wederopbouwwijken, achterstandswijken en historische stads- en dorpskernen in Zeeland is grotendeels versteend en doorstaat de klimaatstresstest niet; is niet of slecht toegankelijk voor mensen een handicap, beperking of hulpmiddel; en nodigt niet of niet voldoende uit om gezond te bewegen. Zeeland scoort met een score van 54,8 lager dan het landelijk gemiddelde van 64,0 op een schaal van het Muller Instituut Deze schaal geeft aan hoeveel de woonomgeving bijdraagt om te sporten en te bewegen. Grootste negatieve uitschieters binnen Zeeland zijn Veere (34,0), Nood-Beveland (39,0), Hulst (44,0) en Sluis (45,0)².

De kwaliteit, bereikbaarheid en het voortbestaan van essentiële (bovenlokale) basisvoorzieningen op het gebied van onderwijs en zorg in de rurale gebieden van Zeeland staan onder druk

1. De bekostigingssystematiek van het Rijk, die uitgaat van financiering per gebruiker, leerling of passagier, maakt het ingewikkeld om essentiële basisvoorzieningen op het gebied van onderwijs (zoals het voortgezet- en beroepsonderwijs) en zorg (zoals wijkverpleging,

¹ Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research), bewerking RIVM.

² Bron: Database SportAanbod, Muller Instituut 2022

huisartsen-, apotheek-, spoed- en ziekenhuiszorg) in Zeeuws-Vlaanderen en andere dunbevolkte gebieden van Zeeland (zoals Tholen en Schouwen-Duiveland) van voldoende financiering te voorzien. Dit probleem wordt groter door de volgende ontwikkelingen.

2. Het aantal jongeren in Zeeuws-Vlaanderen ligt ruim onder 25% en is daarmee nu al de laagst scorende regio van Nederland³. Door een verdere ontgroening neemt dit percentage verder af. De studentenprognose in het hoger onderwijs in Zeeland is negatief (-0,5%). De studentenprognose voor het mbo is met -1,9% zelfs het laagste van Nederland⁴.
3. Er is sprake van een stijgende zorgvraag (35% meer inwoners met een zorgindicatie in de periode 2022-2040). Dit leidt in combinatie met een krimpende beroepsbevolking (11% minder inwoners tussen 20 en 60 jaar in dezelfde periode) tot een toenemende zorgkloof⁵; De grijze druk is in Zeeland (43,2%; in de gemeente Sluis zelfs 53,0%) hoger dan gemiddeld in Nederland (33,1%). De grijze druk in de regio Zeeland neemt in de periode 2023 – 2040 verder toe naar 61,9%⁶.
4. Voorzieningen dreigen financieel om te vallen omdat zij moeten investeren in het aanpassen van hun vastgoed om: (a) aan de wettelijke eisen ten aanzien van de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed te voldoen (label ENG in 2050, ambitie Zeeland: per 2040); (b) onderwijskundige vernieuwingen door te voeren zodat het funderend onderwijs met minder leerlingen en met minder personeelsinzet toch nog vormgegeven kan worden (Transitiearrangement Voortgezet Onderwijs, Regio Deal 1^e tranche); en (c) innovaties in de zorg (zoals extramuralisering van de zorg en het toepassing van robotica en domotica) door te voeren zodat met minder zorgprofessionals meer zorg geleverd kan worden. Deze verplichte of noodzakelijke aanpassingen vergen miljoenen aan investeringen. De toch al kwetsbare voorzieningen kunnen de extra kapitaalslasten, die deze investeringen met zich meebrengen, in relatie tot het (gelijkblijvende of afnemende) aantal gebruikers (en daarmee afnemende inkomsten!), niet langer dragen.
5. Het omvallen van essentiële basisvoorzieningen heeft een negatief effect op de leefbaarheid en het vestigingsklimaat in rurale gebieden en daarmee eveneens op de arbeidsmarkt en economische kansen in deze gebieden. Hierdoor ontstaat een verdere Spiraal van Verschaling⁷.

De gezondheid en ontwikkelkansen van inwoners in Zeeland blijven achter op het landelijk gemiddelde en er zijn grote tekorten op de arbeidsmarkt, zowel nu als in de toekomst

1. De inwoners in Zeeland vertonen relatief veel overgewicht, eenzaamheid en psychische problematiek. In de Toekomstverkenning Volksgezondheid Zeeland staat dat 4 op 10 kinderen straks obesitas heeft. In 2022 had ruim 60 procent van de volwassenen van 50 tot 65 jaar overgewicht, dat wil zeggen een Body Mass Index (BMI) ≥ 25 kg/m². Het aandeel mensen met overgewicht onder de huidige generatie 20- tot 29-jarigen zal toenemen en in 2050, als zij tussen 50 en 59 jaar zijn, boven de 70 procent zal liggen⁸. Het percentage Volwassenen dat voldoet aan de beweegrichtlijnen (30 minuten per dag) is gedaald van 55% in 2020 naar 47% in 2022⁹.
2. Het percentage inwoners van 20 jaar en ouder waarbij sprake is van eenzaamheid, ligt in de regio Zeeland (met 46%) hoger dan het gemiddelde in Nederland (43%)¹⁰. De eenzaamheid bij jongvolwassenen (16 tot en met 25 jaar) in Zeeland behoort tot het hoogste percentage van Nederland (65-68%)¹¹. Ook de eenzaamheid bij volwassenen (18 jaar en ouder) in Zeeuws-Vlaanderen behoort tot het hoogste percentage van Nederland (52,1 tot 59,4%)¹². Van de

³ Bron: CBS, 2025

⁴ bron: DUO 29-04-2025 en 13-02-2025

⁵ Bron: Primos-prognoses 2019

⁶ Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research), bewerking RIVM.

⁷ Bron Elke Regio Telt (2023) van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (RLI), Raad voor Volkshuisvesting en Samenleving (RVS) en Raad voor Openbaar Bestuur

⁸ Bron: Rapport Gezonde Generaties 2050, Themaverkenning bij de Volksgezondheid Toekomstverkenning 2024, RIVM

⁹ Bron: GGD Zeeland Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2012-2022

¹⁰ bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM.

¹¹ bron: Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2022 GGD'en, CBS en RIVM.

¹² bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022 GGD'en, CBS en RIVM.

Zeeuwse jeugd heeft één op de vier wel eens suïcidegedachten. Bij de 16- t/m 25-jarigen heeft bijna één op de drie jongeren (32%) wel eens suïcidegedachten¹³

3. Er is sprake van een forse krapte op de arbeidsmarkt in Zeeland. De spanningsindicator van het UWV laat zien dat de Zeeuwse arbeidsmarkt al vanaf Q2 2017 onafgebroken krap of zeer krap is. De structurele arbeidsmarktkrapte wordt veroorzaakt door de combinatie van ontgroening (met name door voor studie wegtrekkende jongeren) en de vergrijzing. De demografische druk is hierdoor in Zeeland (met 82,3%) hoger dan gemiddeld in Nederland (68,5%). De demografische druk in Zeeland neemt in de periode 2023 – 2040 verder toe van 82,3% naar 102,8%¹⁴.
4. De beroepsbevolking in Zeeland kent het kleinste aandeel hoger opgeleiden van Nederland (30,8%)¹⁵. In de gemeente Sluis is het percentage hoogopgeleiden zelfs maar 21%¹⁶, waardoor er een onbalans bestaat voor een arbeidsmarkt die niet alleen praktisch opgeleiden vraagt.

Verhouding tot eerdere Regio Deals en andere Regio Deals

1. De Regio Deal Zeeland in Stroomversnelling heeft geleid tot een versterking van kennis en innovatie (onder andere MBO-Deltalab, het Joint Research Center, innovatiefondsen) en aantoonbaar betere samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid. Investerings in leefbaarheid vergen echter een structurelere inzet.
2. De Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen; Zeeuwen Zelf aan Zet richtte zich – mede daarom – nadrukkelijk op de arbeidsmarkt en leefbaarheid in de grensregio. Ook daar geldt dat samenwerking is versterkt en innovatiekracht is toegenomen. Op het terrein van leefbaarheid waren de resultaten diffuser. Er zijn wel stappen gezet, zoals het (voorlopige) behoud van het voortgezet onderwijs in Zeeuws-Vlaanderen, maar effecten zijn moeilijker structureel vast te houden met incidentele middelen. De conclusie is dat investeren in brede welvaart in kwetsbare gebieden structureel nodig is.
3. De Regio Deal North Sea Port district is volop in uitvoering. Waar de Regio Deal North Sea Port District zich focust op de versterking van de economische ontwikkeling en de brede welvaart in het meer stedelijke en industriële havencluster van de North Sea Port District en het mitigeren van de nadelige effecten van de haven, focust de Regio Deal Zeeuwse Aanpak Vitale Regio's zich op de leefbaarheid en het tegengaan van de Spiraal van Verschraling in het rurale landelijk gebied van Zeeland, zoals Hulst, Sluis, Veere, Schouwen-Duiveland en Tholen, en (in mindere mate) in de steden met een regiofunctie voor deze gebieden. De Regio Deal in de 6e tranche vormt daarmee tevens de voorbereiding op het Regioplan voor Zeeuws-Vlaanderen in het kader van het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR).

Komen het volgende overeen:

Artikel 1 – Doelen

In lijn met het NPVR werken Rijk en Regio in deze Regio Deal aan de volgende doelstellingen:

1. *Het verbeteren van de kwaliteit en veiligheid van de woon- en leefomgeving om het vestigingsklimaat te versterken en een gezonde leefstijl te stimuleren.*
Die kwaliteit is hoogwaardig als:
 - er een ontmoetingsplek in iedere kern is, waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten, vriendschappen kunnen aangaan en gestimuleerd worden om actief te bewegen en voor elkaar te zorgen. Dit ter bevordering van de sociale cohesie en het verenigingsleven in de kleine kernen;
 - de fysieke leefomgeving veilig is, uitnodigt tot gezond bewegen en klimaat adaptief is; zowel in de kleine kernen als de meer stedelijke gebieden van Zeeland.

¹³ bron: Rapport Uitdagingen Publieke Gezondheid Zeeland, gebaseerd op Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2024 (RIVM).

¹⁴ bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research), bewerking RIVM

¹⁵ bron: CBS 08-04-2025

¹⁶ bron: Sport- & beweegcijfers, Kenniscentrum Sport & Bewegen, Utrecht (2022)

2. *Het behoud van de essentiële basisvoorzieningen op het gebied van onderwijs en zorg in de rurale gebieden van Zeeland.*

De basisvoorzieningen zijn geborgd als in ieder geval de volgende voorzieningen in de nabijheid en/of binnen redelijke reistijd (afhankelijk van functie) beschikbaar zijn:

- een drempelloos aanbod van voorschoolse educatie, en een locatie voor primair onderwijs inclusief voerschoolse educatie, voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs (passend bij de vraag op de arbeidsmarkt);
- een huisarts, een apotheek en/of medicatievoorziening, een steunpost voor wijkzorg, eenvoudige diagnostiek (zoals röntgenologie en/of een prikkamer voor bloedonderzoek), een locatie voor het poliklinisch spreekuur voor medisch specialisten, en acute zorg (zoals een huisartsenpost, spoedeisende hulp en geboortezorg).

3. *Gezonde en kansrijke inwoners:* Het bevorderen van gezond opgroeien en oud worden, het borgen van de ontwikkelkansen van jongeren in het onderwijs en het bieden van perspectief op werk en economische ontwikkeling

- Inwoners kunnen gezond opgroeien en vitaal ouder worden als zij leven in een gezonde leefomgeving, waarin zij tijdig passende ondersteuning ontvangen via lokale (wijk)teams van gemeenten en de GGD Zeeland, die ook vroegtijdig betrokken zijn bij de inrichting van de openbare ruimte en/of infrastructurele werken zodat gezondheid (bevordering) en toegankelijkheid structureel worden meegewogen in de besluitvorming. En als er voldoende sociale cohesie is in dorpen en gemeenschappen, waardoor de zelf- en samenredzaamheid van inwoners is geborgd;
- De ontwikkelkansen en de kansengelijkheid voor jongeren in het onderwijs zijn geborgd als alle kinderen vanaf 2 jaar zonder drempel of obstakel kunnen deelnemen aan de voor- en voerschoolse educatie en als (oudere) leerlingen binnen redelijke afstand en reistijd een diploma kunnen halen voor het voortgezet onderwijs en/of (middelbaar) beroepsonderwijs op het niveau en met een profiel dat aansluit bij hun interesse en capaciteiten;
- Het perspectief op werk, bestaanszekerheid en economische ontwikkeling is geborgd als het aantrekkelijk is voor nieuwkomers, terugkeerders en huidige inwoners om zich hier te (blijven) vestigen; de arbeidsparticipatie toeneemt door onder andere (bijna) gratis kinderopvang, en het (beroeps) onderwijsaanbod in de regio (beter) aansluit bij de vraag op de arbeidsmarkt in de regio. Zowel kwalitatief als kwantitatief. En zowel nu (krapteberoepen; techniek, zorg, horeca, onderwijs) als in de toekomst (belangrijke banen voor de toekomst: watermanagement en -veiligheid, energie, voedsel, digitalisering, etc.).

Artikel 2 – Afspraken

Centrale afspraken

1. De programmatische aanpak in deze Regio Deal bestaat uit drie programmalijnen:
 - Fysieke leefomgeving
 - Essentiële basisvoorzieningen
 - Ontwikkelkansen inwoners
2. Uit de rapporten Elke Regio Telt (2023), Accentueer het verschil (2024) en Gematigde groei (2024) blijkt dat met name de zorg en het onderwijs kwetsbaar zijn in rurale gebieden met een veranderende demografie. De Regio richt zich daarom binnen de programmalijnen met name op deze thema's. Hiertoe sluit de Regio in haar programmatische aanpak qua inhoud en processen zoveel mogelijk aan bij de reeds bestaande (landelijke en Zeeuwse) programma's en afspraken op deze thema's, zoals:
3. Voor het thema Onderwijs: de Strategische Onderwijs- en Onderzoeksagenda Campus Zeeland, het Transitiearrangement Voortgezet Onderwijs Zeeuws-Vlaanderen 2.0, het Regioplan MBO Zeeland en het Deltaplan 2.0 Arbeidsmarkt zorg en welzijn Zeeland. Daarbij wordt samengewerkt met de kennis, expertise en initiatieven van onder andere de Provincie Zeeland, de Arbeidsmarktregio Zeeland (gemeente Goes), de HZ University of Applied Sciences (hbo), Scaldia en het Hoornbeeck College (mbo).

4. Voor het thema Zorg: het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Gezond Leven Akkoord (GALA), het Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) en het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO). Daarbij wordt samengewerkt met de kennis, expertise en initiatieven van onder andere ViaZorg, de Zeeuwse Samenwerking Sociaal Domein, de Zeeuwse Zorgcoalitie, de GGD Zeeland en SportZeeland.
5. De gemeente Sluis stemt als regiokassier de besluiten op het gebied van de besteding van regionale publieke financiering vanuit deze Regio Deal zowel ambtelijk als bestuurlijk af met de Zeeuwse overheden. De gemeente Sluis maakt hierbij gebruik van de bestaande overlegstructuren binnen het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO), zoals de OZO Kerngroep, OZO plenair, het OZO strategienoverleg en de relevante OZO thema-overleggen.
6. De gemeente Sluis stelt – na afstemming met Partijen – vóór 1 december 2025 de subsidieregels en -voorwaarden vast op grond waarvan de regiokassier Regionale publieke financiering vanuit deze Regio Deal beschikbaar kan stellen aan projecten binnen de programmalijnen Fysieke leefomgeving, Essentiële basisvoorzieningen of Ontwikkelkansen inwoners.
7. De gemeente Sluis levert een overkoepelend programmamanager voor de aansturing van:
 - De inhoudelijke (en financiële) afwegingen met de onder artikel 2 lid 2 genoemde stakeholders binnen de verschillende programmalijnen;
 - De inhoudelijke en programmatische afstemming met de andere gebiedsprogramma's binnen Zeeland zoals het NPVR / Regioplan Zeeuws-Vlaanderen, de Regiodeal NSPD en het Toekomstperspectief Zeeland 2050;
 - De (financiële) administratie, voortgangsrapportages en (eind)verantwoording door de gemeente Sluis (met steun van de Provincie Zeeland en de gemeenten Terneuzen en Hulst)
8. De bestuurlijke besluiten worden voorafgaande aan besluitvorming afgestemd met de projectleiders van de Zeeuwse partijen en partners.
9. De Gemeente Sluis neemt in de subsidieregels en -beschikking het organiseren van enige vorm van (jongeren-)participatie op als subsidievoorwaarde voor ieder project dat aanspraak maakt op Regionale publieke financiering vanuit deze Regio Deal.
10. De gemeenten Sluis, Terneuzen en Hulst zorgen voor een inhoudelijke en organisatorische koppeling tussen de Regio Deal en het NPVR via zowel het (in onderling overleg) aansturen van de programmamanagers voor de Regio Deal en het NPVR / Regioplan van Zeeuws-Vlaanderen.
11. VRO en BZK leveren met hun bijdrage aan de koppeling van de Regio Deal aan het NPVR gericht op de belangrijke koppeling tussen beide trajecten – inhoudelijk, qua timing en in de bestuurlijke en ambtelijke samenwerking tussen Rijk en Regio.

Programmalijn 1 Het verbeteren van de kwaliteit en veiligheid van de woon- en leefomgeving

12. Provincie Zeeland, Waterschap Scheldestromen en Gemeenten investeren in een gezonde en veilige leefomgeving, die uitnodigt tot gezond bewegen en met voldoende (openbare) ontmoetingsplekken voor sociale cohesie. Deze partijen betrekken vroegtijdig inwoners, de lokale (wijk)teams, de GGD Zeeland en/of SportZeeland bij de inrichting van de openbare ruimte en/of infrastructurele werken zodat gezondheid(bevordering) en toegankelijkheid structureel worden meegewogen in de besluitvorming.
13. VWS onderzoekt bij de evaluatie van het Sportakkoord, Nederland Beweegt en de verkenning naar de mogelijkheden van een nieuwe sport- en beweegwet in 2025 hoe de verbinding tussen het Sportakkoord II, GALA-doelen en lokaal beleid verder kan worden versterkt, door de meer regionaal gerichte aanpak te stimuleren en een centrale plek te geven (Motie Saris);
14. VWS ondersteunt de gemeenten en regio's bij het optimaliseren van de samenwerking en afstemming tussen sportaanbieders, welzijnsorganisaties en zorgverleners om met minder middelen meer te bereiken (Motie Saris);
15. OCW en VWS denken mee over hoe schoolpleinen multifunctioneel ingezet kunnen worden: als stuk openbaar groen (dus minder versterking), waterberging, plek voor recreatie en beweging ook na schooltijd. Met als doel om de brede welvaart te verbeteren en de doelen van de genoemde departementen te realiseren.
16. Gemeenten betrekken inwoners, uitvoerders en klimaatdeskundigen bij de klimaatadaptieve herinrichting van de bovengrondse infrastructuur (bestrating, groen en speel-/

ontmoetingsvoorzieningen) op het moment dat zij investeren in de klimaatadaptieve, ondergrondse infrastructuur met als doel om tot meer integrale aanpak te komen en de woon- en leefomgeving van mensen te verbeteren.

Programmalijn 2 Het behoud van de essentiële basisvoorzieningen op het gebied van onderwijs en zorg in rurale gebieden van Zeeland

17. OCW denkt, samen met de regio, actief mee over de onderwijsconcepten en de consequenties daarvan voor onderwijshuisvesting, kostenverdeling en gedeeld gebruik van voorzieningen. Daarbij wordt verkend welke oplossingen binnen de bestaande wet- en regelgeving mogelijk zijn, waaronder de Regeling aanvullende bekostiging geïsoleerde vestigingen vo en de gemeentelijke verordening onderwijshuisvesting. Indien experimenteerruimte of maatwerk nodig blijkt, bespreken OCW en de regio gezamenlijk de voorwaarden en mogelijkheden, binnen de wettelijke kaders.
18. OCW bekijkt de Regeling aanvullende bekostiging geïsoleerde vestigingen vo en de ondergrens van 900 leerlingen die daarin is opgenomen, met als doel dat het voorgezet onderwijs voldoende middelen heeft om het onderwijs kwalitatief goed vorm te geven en een bijdrage te kunnen leveren aan de nieuw- of grootschalige verbouw van het schoolgebouw in Oostburg.
19. De gemeente Sluis is (onder voorwaarden) bereid om – in afwijking van de wet- en regelgeving en de Verordening Onderwijshuisvesting – (mede) te investeren in de ver- of nieuwbouw van het schoolgebouw in Oostburg en/of het schoolbestuur tegemoet te komen door bepaalde functies van het onderwijs, zoals gymnastieklokalen, aula en/of keuken, als voorzieningen voor algemeen gebruik te bouwen voor rekening van de gemeente Sluis en deze om niet aan het schoolbestuur ter beschikking te stellen.
20. OCW en BZK denken in de aanloop naar de implementatie van de EPBD IV actief mee over de benodigde investeringen in duurzaam maatschappelijk vastgoed en de bekostiging daarvan.
21. VWS en de partner CZ Zorgverzekeraars denken ten aanzien van het vormen van algemene voorzieningen op het gebied van wijkzorg en farmacie mee over hoe dit vormgegeven zou kunnen worden, met inachtneming van de beschikbare middelen op de begroting en de regels omtrent subsidies, staatssteun en aanbesteding en mededinging. VWS informeert Partijen daarbij tevens over de kaders en mogelijkheden die er zijn om de benodigde samenwerking binnen de mededingingsregels vorm te geven.

Programmalijn 3 Gezonde en kansrijke inwoners

22. Gemeenten richten zich op het versterken van de lokale netwerken door de verbreding van het gedachtegoed van Kerngezond naar alle Zeeuwse gemeenten. Dit in aanvulling op het IZA regioplan "Samen houden we Zeeland gezond en de Zeeuwse zorg gezond", waarin met name aandacht is (en middelen beschikbaar zijn) voor de toegankelijkheid en beschikbaarheid van de zorg, de personeelscapaciteit en de spoedzorg. En in aanvulling op het WOZO-programma dat zich met name richt op de huisvesting en het welzijnsaanbod voor ouderen.
23. Gemeenten werken samen met de GGD Zeeland en de partners in de Zeeuwse Zorg Coalitie aan een nieuw ecosysteem en afspraken om de beweging 'van Zorg naar Gezondheid' te voeden, sturen en ondersteunen. En om de versnippering van losse initiatieven gericht op vitaal ouder worden en gezond & kansrijk opgroeien tegen te gaan door echt de inwoner centraal te stellen (i.p.v. de eigen organisatie of sector) en door bestaande initiatieven samen te brengen of te schrappen om zo meer versnelling te krijgen op het beoogde doel.
24. Gemeenten organiseren hiertoe met de Partners (een vorm van overkoepelende) regie op de nu nog afzonderlijke processen zoals Kerngezond (Zeeuwse Zorg Coalitie), het realiseren van Hechte wijkverbanden (versterking 1e lijn) en Sterke Lokale teams (lokale toegangen 0-100 jaar). Inzet is om dubbelingen en energieverlies te voorkomen.
25. Gemeenten stimuleren in samenwerking met de Partners de zelf- en samenredzaamheid van inwoners door gezamenlijk de aanpak "Voorzorgcirkels", zoals ontwikkeld binnen Kerngezond, te omarmen en uit te breiden naar 3 tot 6 pilotgebieden in Zeeland. Deze aanpak is gericht op het vitaal ouder worden en kent nauwe raakvlakken met de beweging van langer zelfstandig thuis wonen (zoals opgenomen in het IZA en het WOZO).

26. Gemeenten maken gebruik van de kennis en expertise van Partners, waaronder de Uitvoeringsbrigade (gelinkt aan de Erasmusuniversiteit en DRIFT), het Instituut voor Publieke Waarde (IPW), en het Practoraat Zorg in de Delta en de Innovatiehub Toekomstmakers.
27. VWS en BZK denken mee over een eenduidige inzet en financiering van initiatieven op het gebied van toegang tot zorg, kanteling en preventie door het slimmer alloceren van middelen vanuit de verschillende geldstromen, met als doel dat er een versnelling optreedt in de beweging 'van Zorg naar Gezondheid' in plaats van een versnippering en focusverlies.
28. OCW en SZW denken op initiatief vanuit het project Voorschool actief mee over mogelijkheden om middelen (onderwijsachterstandenbeleid, voor- en vroegschoolse educatie, onderwijshuisvesting, arbeidsparticipatie, kinderopvangtoeslag, ouderbijdrage kinderopvang, etc.) en verantwoordelijkheden (onderwijs, kinderopvang, ouders, gemeenten, OCW, SZW) binnen de bestaande kaders zoveel mogelijk integraal aan te kunnen wenden. Streven van de Regio is uiteindelijk te komen tot een integrale kindvoorziening – gekoppeld aan het onderwijs – voor alle kinderen van 2 t/m 4 jaar (vergelijkbaar met het onderwijsmodel in Vlaanderen).
29. OCW en SZW denken actief mee over de opdrachtformulering voor een gezamenlijke projectleider voor het project Voorschool en het maken van een maatschappelijke kosten-batenanalyse voor dit project.
30. Gemeenten en onderwijs- en zorgpartijen bekijken de mogelijkheden of door eerder lichtere vormen van (preventieve) begeleiding en ondersteuning te bieden, verwijzing naar dure, geïndiceerde voorzieningen voorkomen kan worden. De Zeeuwse gemeenten, onderwijsinstellingen, OCW en VWS streven ernaar om goede praktijkvoorbeelden, zoals de onderwijstrajectklas of de pedagogisch medewerker op school uit te bouwen tot een systematiek die bij alle scholen voor voortgezet onderwijs (en in het mbo) beschikbaar komt, om te beginnen in Zeeuws-Vlaanderen en vervolgens ook in de andere Zeeuwse regio's. Hiertoe wordt een kwartiermaker benoemd die deze beweging gaat opstarten.
31. Provincie Zeeland, Gemeenten, HZ en Scalda treden in het verlengde van de 'Strategische Onderwijs- en Onderzoeksagenda Campus Zeeland' en het 'Regioplan MBO Zeeland' met elkaar in overleg om binnen onderwijs- en onderzoekcampussen, dan wel zogenaamde 'Regiohubs' integrale, doorlopende en op elkaar afgestemde onderwijs- en onderzoek concepten te realiseren. Hierin werken partners wederzijds duurzaam samen aan een optimale afstemming van onderwijs-onderzoek-arbeidsmarkt. Hierbij wordt ook het Hoornbeek College betrokken.
32. De Provincie Zeeland en Gemeenten investeren met onder andere Scalda in het opzetten van samenwerking met het bedrijfsleven dat randvoorwaardelijk is voor het duurzaam behouden van mbo-onderwijsaanbod. Partijen spelen ook gezamenlijk in op de veranderende behoeften van de arbeidsmarkt en samenleving.
33. Scalda en het Hoornbeek College hebben voor hun onderwijsontwikkeling, met name in Zorg en Welzijn, behoefte aan experimenteerruimte om te toetsen, te vernieuwen en te leren. In aanvulling op de financiële middelen vanuit de Regio Deal en de krimp-gelden voor het mbo, verkent OCW samen met de regio en de onderwijsinstellingen welke ruimte binnen bestaande regelgeving en landelijke kaders benut kan worden voor experimenten, bijvoorbeeld met hybride leeromgevingen en doorlopende leerlijnen. Dit sluit aan bij de aandachtspunten binnen het NPVR.
34. Scalda en HZ zorgen in samenwerking met de andere onderwijspartners voor voldoende en goed opgeleid onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel, schoolleiders en middenmanagement. In de onderwijsregio maken ze met de samenwerkende schoolbesturen/ scholen werk van het aantrekken en opleiden, behouden en professionaliseren van personeel en de continuïteit van het onderwijs: leren omgaan met schaarste aan onderwijspersoneel.

Inzet middelen Regio Envelop voor uitvoering Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen / Zeeland

Artikel 3 – Uitgangspunten

1. Partijen beogen een gecoördineerde beleidsmatige inzet van hun gezamenlijke financiële middelen op basis van de afspraken in deze Regio Deal. De Regio geeft met die middelen uitvoering aan de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen / Zeeland zoals het initiëren en/of realiseren van programma's en projecten en andere uitvoeringsactiviteiten in het kader van de doelen van de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen / Zeeland zoals bedoeld in artikel 1. Op deze wijze zetten

Partijen zich in om de regionale opgave van de regio Zeeuws-Vlaanderen / Zeeland te realiseren.

2. VRO reserveert maximaal € 13 mln. inclusief eventueel verschuldigde BTW vanuit de Regio Envelop als Rijksbijdrage voor uitvoeringsactiviteiten als bedoeld in het eerste lid, volgens de in de onderstaande tabel opgenomen onderverdeling. Hierin zijn ook de uitvoeringskosten oftewel VAT-kosten (Voorbereiding, Administratie en Toezicht) opgenomen. Dit is maximaal 3% van de Rijksbijdrage.
3. De Regio reserveert minimaal een bedrag van €13 miljoen aan regionale financiering voor uitvoeringsactiviteiten als bedoeld in het eerste lid volgens de in de onderstaande tabel opgenomen onderverdeling:

Uitvoeringsactiviteiten	Maximale rijksbijdrage¹⁾	Regionale financiering²⁾	Totaal bedrag
1. Fysieke leefomgeving	€ 1.260.000	€ 1.260.000	€ 2.520.000
1. Basisvoorzieningen	€ 4.100.000	€ 4.100.000	€ 8.200.000
2. Ontwikkelkansen inwoners	€ 7.250.000	€ 7.250.000	€ 14.500.000
Uitvoeringskosten (VAT)	€ 390.000	€ 390.000	€ 780.000
Bijdragen totaal maximaal	€ 13.000.000	€ 13.000.000	€ 26.000.000

1) Dit bedrag is inclusief eventueel verschuldigde BTW.

4. De verdeling opgenomen in de tabel in het derde lid geldt als uitgangspunt. Partijen zijn zichz ervan bewust dat gedurende de looptijd van de Regio Deal omstandigheden en/of prioriteiten kunnen wijzigen. Partijen kunnen, na bespreking in het Rijk-Regio-overleg, een gewijzigde verdeling over de programmalijnen afspreken. Op deze wijziging van Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen / Zeeland is artikel 10 van toepassing.

Artikel 4 - Regiokassier

Partijen spreken af dat in het kader van de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen / Zeeland de gemeente Sluis de rol zal vervullen van regiokassier. De regiokassier draagt zorg voor het nakomen van de voorwaarden en verplichtingen, zoals verwoord in de specifieke uitkering ten behoeve van de uitvoeringsactiviteiten Regio Deals.

Artikel 5 - Rijk-Regio-overleg

1. Periodiek treden Partijen in overleg over de onderlinge samenwerking in het kader van de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen / Zeeland en met andere publieke en/of private samenwerkingspartners. Dit Rijk-Regio-overleg ziet toe op de uitvoering van Regio Deal zoals beschreven in dit convenant.
2. Het Rijk-Regio-overleg vergadert tenminste eenmaal per jaar, over de voortgang van, en eventuele knelpunten of risico's in, de uitvoering van de Regio Deal en andere actualiteiten in de regio.
3. Het in het eerste lid bedoelde Rijk-Regio-overleg bestaat uit de volgende vertegenwoordigers:
 - a. vanuit de ministeries van het Rijk:
 - i. Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening;
 - ii. Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
 - iii. Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen;
 - iv. Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
 - v. Sociale Zaken en Werkgelegenheid (met dien verstande dat SZW alleen aansluit voor zover voor SZW relevante onderwerpen op de agenda staan).b/
 - b. vanuit de Regio:
 - i. Provincie Zeeland;
 - ii. Gemeente Sluis;

- iii. Gemeente Hulst;
 - iv. Gemeente Terneuzen;
 - v. Gemeente Goes;
 - vi. Gemeente Schouwen-Duiveland;
 - vii. Gemeente Tholen;
 - viii. Gemeente Veere;
 - ix. HZ University of Applied Science;
 - x. Scalda;
 - xi. ViaZorg (namens de Zeeuwse zorg- en welzijnsorganisaties).
4. Het Rijk-Regio-overleg voorziet in zijn eigen werkwijze, waarbij het uitgangspunt is dat de regio bij het organiseren, uitnodigen en verslagleggen de lead heeft.
 5. Het Rijk-Regio-overleg spreekt een escalatieregeling af.
 6. Betrokken partijen zien zelf toe op een adequate verantwoording aan achterbannen en/of volksvertegenwoordigers.

Artikel 6 – Evaluatie en voortgang

1. De Regio brengt de beginsituatie van de regionale opgave in kaart. Daarnaast bepaalt de Regio een (lerende) aanpak voor evaluatie, waarmee gedurende de looptijd en na afloop van de Regio Deal kan worden beoordeeld of de programmatische aanpak van de regio bijdraagt aan de doelen (artikel 1) van de Regio Deals. De beginsituatie en aanpak voor lerende evaluatie zijn beschreven in het voorjaar van 2026.
2. De Regio stelt éénmaal per jaar een voortgangsrapportage op, met daarin:
 - a. de voortgang van de initiatieven en projecten;
 - b. in hoeverre partijen op schema liggen om de beoogde afspraken (artikel 2) te behalen.
3. De jaarlijkse voortgangsrapportage wordt in concept voor 15 juni van ieder jaar voorgelegd aan Partijen, gelet op indiening voor 15 juli bij de minister van VRO in het kader van de specifieke uitkering.
4. De Regio kan met de jaarlijkse voortgangsrapportage de betrokken provinciale staten, gemeenteraden en (algemene) besturen informeren. VRO gebruikt de jaarlijkse voortgangsrapportage als input voor de periodieke voortgangsrapportage van alle Regio Deals voor de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.
5. VRO draagt zorg voor onderzoek, betreffende het geheel van de Regio Deals (o.m. de resultaten en effecten van de Deals voor brede welvaart). De Regio verleent haar medewerking hieraan.
6. BZK verzamelt tijdens de opzet, uitvoering en evaluatie van de Regio Deals lessen, resultaten en kennis over de (door)ontwikkeling van regionale samenwerking binnen het stelsel van openbaar bestuur, waarmee mede uitvoering wordt gegeven aan de Actieagenda Sterk Bestuur¹⁷.

Artikel 7 – Communicatie

1. Partijen zien toe op een gezamenlijke communicatiestrategie en -plan, waarbij de Regio in de lead is.
2. De Regio zal bij projecten die deel uitmaken van de uitvoering van de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen / Zeeland vragen om in de communicatie over die projecten kenbaar te maken dat het project mede mogelijk is gemaakt in samenwerking tussen Rijk en Regio.

Slotbepalingen

Artikel 8 - Uitvoering in overeenstemming met Unierecht

De afspraken van deze Regio Deal en/of de daaruit voortvloeiende maatregelen worden in overeenstemming met het recht van de Europese Unie uitgevoerd en uitgewerkt in het bijzonder

¹⁷ Met de Actieagenda Goed Bestuur (2025, [zie overheid.nl](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/good-bestuur)) richt het ministerie van BZK zich op het versterken van de samenwerking binnen het Rijk en de (interbestuurlijke) samenwerking tussen Rijk, medeoverheden en niet-overheidspartners.

voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, mededinging, staatssteun en technische normen en voorschriften.

Artikel 9 - Gegevensuitwisseling

1. De in het kader van (de uitvoering van) deze Regio Deal uitgewisselde dan wel uit te wisselen informatie is in beginsel openbaar. Indien een Partij verzoekt om geheimhouding zullen de overige Partijen deze informatie in beginsel geheimhouden en deze geheel noch gedeeltelijk aan enige derde bekendmaken, behoudens voor zover een verplichting tot openbaarmaking voortvloeit uit de wet, een rechterlijke uitspraak of deze Regio Deal.
2. Partijen dragen er zorg voor dat concurrentiegevoelige en/of privacygevoelige informatie uitsluitend wordt gedeeld voor zover dit in overeenstemming is met de relevante internationale, Europese en nationale wettelijke kaders. Zij kunnen hiertoe nadere afspraken vastleggen.

Artikel 10 - Wijzigingen

1. Elke Partij kan schriftelijk verzoeken deze Regio Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de instemming van alle Partijen.
2. Partijen treden in overleg binnen 6 weken nadat een Partij het verzoek kenbaar heeft gemaakt bij VRO. VRO informeert de overige Partijen over de voorgestelde wijziging en vraagt hen om instemming.
3. Nadat alle Partijen aan VRO kenbaar hebben gemaakt in te stemmen met het verzoek tot wijziging wordt de wijziging en de verklaringen tot instemming als bijlage aan dit convenant gehecht.

Artikel 11 - Opzegging

1. Elke Partij kan de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen / Zeeland met inachtneming van een opzegtermijn van 3 maanden schriftelijk opzeggen, indien een zodanige verandering van omstandigheden is opgetreden dat deze Regio Deal billijkheidshalve op korte termijn behoort te eindigen. De opzegging moet de verandering in omstandigheden vermelden.
2. Wanneer een Partij deze Regio Deal opzegt, blijft de Regio Deal voor de overige Partijen in stand voor zover de inhoud en de strekking ervan zich daartegen niet verzetten.
3. Ingeval van beëindiging van de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen / Zeeland krachtens opzegging is geen van de Partijen jegens een andere Partij schadeplichtig.

Artikel 12 - Toetreding nieuwe partijen

1. In overeenstemming met alle Partijen kunnen anderen tijdens de looptijd van de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen / Zeeland als nieuwe partijen toetreden tot deze Regio Deal. Een toetredende partij dient de verplichtingen die voor haar uit de Regio Deal voortvloeien te aanvaarden.
2. Het schriftelijke verzoek tot toetreding met daarbij de concrete bijdrage aan de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen / Zeeland wordt gericht aan VRO. VRO informeert Partijen en vraagt hen om instemming.
3. Zodra alle Partijen aan VRO schriftelijk kenbaar hebben gemaakt in te stemmen met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij van de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen / Zeeland en gelden voor die partij de voor haar uit de deal voortvloeiende rechten en verplichtingen.
4. Het verzoek tot toetreding en de verklaringen tot instemming worden als bijlagen aan de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen / Zeeland gehecht.

Artikel 13 - Ongeldigheid

Indien een bepaling van de Regio Deal in enige mate als nietig, vernietigbaar, ongeldig, onwettig of anderszins als niet-bindend moet worden beschouwd, bijvoorbeeld wegens strijdigheid met het Besluit specifieke uitkering Regio Deals vierde, vijfde en zesde tranche (zoals deze luidt op het moment dat de strijdigheid zich voordoet of alsdan in bestuursrechtelijke zin is vastgesteld), wordt die bepaling, voor zover nodig, uit de Regio Deal verwijderd en vervangen door een bepaling die wel bindend en rechtsgeldig is en die de inhoud van de niet-geldige bepaling zoveel mogelijk

benadert. De overige bepalingen van de Regio Deal blijven in een dergelijke situatie ongewijzigd en onverminderd geldig.

Artikel 14 - Publiekrechtelijke medewerking en toepasselijk recht

1. De in het kader van Regio Deal door Partijen te verlenen (publiekrechtelijke) medewerking laat de publiekrechtelijke positie en bevoegdheden van Partijen onverlet.
2. Op deze Regio Deal is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.

Artikel 15 – Nakoming

De Regio Deal is niet in rechte afdwingbaar. Partijen kunnen elkaar aanspreken op tekortkomingen in de nakoming van de Regio Deal in het Rijk-Regio overleg.

Artikel 16 - Ondertekening in verschillende exemplaren

De Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen / Zeeland kan worden ondertekend door Partijen in verschillende exemplaren, die samengevoegd hetzelfde rechtsgevolg hebben alsof deze Regio Deal is ondertekend door alle Partijen in één exemplaar.

Artikel 17 - Citeertitel

Deze Regio Deal kan worden aangehaald als Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen / Zeeland.

Artikel 18 – Inwerkingtreding en looptijd

1. Deze Regio Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en eindigt op 31 december 2029.
2. Partijen kunnen, na bespreking in het Rijk-Regio-overleg, de looptijd van de Regio Deal wijzigen, conform de procedure van artikel 10. De regiokassier zal rekening houden met de samenhang tussen de wijziging van de looptijd van de Regio Deal en de verleende specifieke uitkering ten behoeve van de uitvoeringsactiviteiten Regio Deals.

Artikel 19 - Publicatie

1. Deze Regio Deal zal net als andere Regio Deals openbaar worden gemaakt door publicatie in de Staatscourant en toegezonden worden aan de Tweede Kamer, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de Regio Deals.
2. VRO rapporteert over de Regio Portefeuille, alsmede de hieruit voortvloeiende Regio Deals naar de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.